

Ajuntament de Santa Pau

NOM DEL PROJECTE: CAP A UNA DEMOCRÀCIA REGENERATIVA A SANTA PAU!

Breu descripció del projecte: Santa Pau és un municipi rural d'una gran extensió territorial amb un bonic patrimoni natural, cultural i històric. En els darrers anys es va iniciar un procés de reconciliació democràtica el qual ara volem anclar amb la creació d'un Consell de Poble capaç de donar resposta als reptes i a les necessitats emergents de la nostra comunitat i territori. Santa Pau, és un municipi reconegut pel nostre encant, acollidor de turistes i visitants i ara, proposa desplegar una estructura vilatana de participació estable en el temps, que ens permeti avançar cap a la consolidació d'una governança més comunitària i així, apropar-nos també a la custòdia del nostre territori.

Nombre d'habitants del municipi: 1585 habitants

Procés/projecte

Què volem fer (objectiu)?

L'objectiu principal d'aquest projecte és posar en marxa el Reglament de Participació Ciutadana del poble, concretament una de les seves propostes centrals: el Consell de Poble.

Com a objectius específics:

1. Teixir ponts i interrelacions entre els diversos sectors econòmics del poble.
2. Treballar per revitalitzar el teixit associatiu del municipi.
3. Enfortir i seguir reparant la confiança entre la població i el consistori municipal.
4. Identificar necessitats i reptes del poble i buscar solucions creatives de forma conjunta entre la diversitat d'agents de Santa Pau.

Per què ho volem fer (justificació)?

Durant el 2021 Santa Pau va elaborar de forma participada amb el conjunt de la població, un reglament de participació ciutadana que entre altres punts assentava la base per la creació d'una estructura de participació ciutadana sostenible en el temps: el Consell de Poble. Una estructura que va néixer amb la voluntat de teixir relacions entre els diversos agents del municipi, obrir canals de comunicació i traspàs de la informació així com de coordinació d'accions i propostes.

Les persones participants del procés participatiu van mostrar tant la seva necessitat com el seu interès d'explorar una via que facilités la circulació de la informació i l'obertura d'espais deliberatius de presa de decisions, on tant el teixit associatiu, com el sector privat, el públic i el cooperatiu, poguessin donar respostes conjuntes davant reptes més aviat complexes que es troben en l'actualitat com a poble rural de la Garrotxa.

Aquesta és encara una experiència nova a la comarca garrotxina, i també prou nova pel municipi. Santa Pau va fer el seu primer procés participatiu el passat 2018, sobre un repte que feia anys que estava latent i que havia generat molts conflictes: l'accés, l'aparcament i la mobilitat al Nucli Antic del poble. Després d'un llarg procés de restauració que va durar tres anys (entre altres factors, també degut a la Covid-19), actualment el poble i el consistori ho viuen com un «cas d'èxit». I en l'actualitat, hi ha encara en funcionament una Comissió Ciutadana que conjuntament amb el regidor de participació i el tècnic d'urbanisme, donaran seguiment i avaluaran la implementació de l'ordenança redactada de forma participada entre els diversos agents. Aquesta experiència positiva fa emergir ganes de replicar-se en altres

Annex a la sol·licitud

Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana

indrets del poble seguint obrint i generant processos i estructures participatives i deliberatius al poble.

Qui participarà al procés?

El procés participatiu va dirigit de forma directa a la població de Santa Pau, així com al seu cos tècnic i polític. Durant el procés de coproducció del reglament de participació al 2021, es van identificar algunes característiques singulars a tenir en compte quan parlem de «qui participarà» durant el procés participatiu:

- Diversitat territorial: A Santa Pau hi ha 13 nuclis disseminats i molta extensió territorial.
- Teixit associatiu: Històricament, el teixit associatiu ha set molt viu i divers, tot i que en els darrers anys sembla que hagi perdut força.
- Joves: Els i les joves del poble tendeixen a anar a la gran ciutat i hi ha una desconexió amb la història del lloc i les entitats del poble amb els i les joves.
- La massificació turística i el sector econòmic. El turisme és molt fort al municipi i la «gestió del turisme» és un debat latent. Tanmateix, hi han altres sectors econòmics que estan més invisibilitzats: paguesia, forestal, comerç local, oficis, entre altres.
- La població nouvinguda i la població de tota la vida. El despoblament, l'envelliment i l'acollida de les noves persones són uns processos que estan passant alhora.
- L'administració pública. El 2017 hi havia una gran desconfiança de la població cap al consistori municipal que en els darrers anys s'ha anat rebaixant i que és important no oblidar.

Aquests perfils i la diversitat que en ells hi ha, és el que s'intentarà incloure i integrar durant el procés participatiu de consolidació del Consell de Poble. Per tant, la proposta és que participin les persones diverses que s'han anomenat en les característiques actuals del poble identificades fins al moment.

Amb quins recursos humans i materials es portarà a terme el projecte?

Com a **recursos humans** el projecte contempla la involucració de, com a mínim, 3 càrrecs electes que lideren el procés, a més d'un Grup Motor de persones que li donen seguiment i avaluació de forma continuada -un grup ja consolidat l'any anterior en el procés de coproducció del reglament de participació ciutadana-, i una cooperativa consultora, sense ànim de lucre que acompanya i assessora aquests agents.

Com a **recursos materials**, es contempla principalment una base sòlida sobre la qual caminar: és a dir, el mateix reglament aprovat. A més dels diversos espais que el mateix consistori posarà al servei del procés participatiu per a l'ús públic.

Metodologia: com i quan

Quines són les fases del procés planificades?

El procés participatiu té planificades les següents fases: (a cada fase hi puc fer una breu descripció, apuntar els seus objectius i les accions principals / activitats que proposa per aconseguir-ho):

- **FASE 1: Coordinació, Seguiment i Avaluació.**

Objectiu: Assegurar una avaluació continuada durant el procés participatiu que permeti que aquest sigui un procés evolutiu i adaptatiu a les necessitats emergents del moment.

Annex a la sol·licitud

Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana

Accions: Aquesta fase inclou reunions de coordinació i codisseny amb el Grup de Coordinació Tècnica i Política i la cooperativa sense ànim de lucre consultora; així com reunions amb la Comissió de Seguiment i Avaluació, formada per persones diverses del poble i que és la mateixa que es va crear pel procés de coproducció del reglament de participació ciutadana. Un cop creat el Consell de Poble, la coordinació, el seguiment i l'avaluació quedarà en mans d'aquest nou òrgan de participació vilatana.

Calendari: Una fase transversal al llarg del procés participatiu.

- **FASE 2: Identificant reptes, generant propostes.**

Objectiu: Identificar els reptes i les necessitats actuals del poble i del seu territori i generar des d'un diàleg cocreatiu propostes emergents, innovadores i fresques de forma conjunta amb els diversos agents.

Accions: Es realitzarà una primera trobada participativa on presentar el procés i identificar els reptes principals del poble. En aquesta sessió s'identificaran els 3 o 4 reptes pels quals es vol començar a treballar. Al cap d'uns dies, tindrà lloc una segona trobada, on es convidaran als agents clau del municipi, i si és oportú de la comarca i també, persones expertes, per tal de començar a generar propostes innovadores per començar a treballar.

Calendari: Aquesta fase tindrà lloc a la primavera, entre l'abril i el maig.

- **FASE 3: Creació i dinamització del Consell de Poble.**

Objectiu: consolidar el Consell de Poble com a una estructura vilatana sostenible en el temps amb una identitat molt pròpia i reconeguda per Santa Pau.

Activitats: creació i dinamització d'unes eleccions sense candidatura per escollir a les persones que integraran el Cercle Central (o de Coordinació) del Consell de Poble i acompanyament i formació en la preparació i facilitació de les seves primeres reunions.

Calendari: Aquesta fase passarà abans de l'entrada a l'estiu, idealment entre el juny i si fa falta, juliol.

- **FASE 4: Acompanyament del Consell de Poble.**

Objectiu: assegurar que el Consell de Poble pot ser un òrgan autònom que s'organitza per sí sol i que va alineat amb el reglament de participació ciutadana del municipi.

Activitats: Més enllà del Cercle de Coordinació, el Consell de Poble té els Cercles Operatius que tiren endavant les accions concretes per donar resposta als reptes i necessitats identificades. Aquesta fase contempla l'acompanyament a les primeres reunions del Cercle Operatiu i també, una formació dirigida al cos tècnic, polític i a la societat civil en general sobre sociocràcia i governança descentralitzada.

Calendari: La fase 4 tindrà lloc després de l'estiu, de setembre a octubre de 2022.

- **FASE 5: Comunicació per la transformació.**

Objectiu(s): 1) Assegurar que la informació arriba a les persones de forma clara i entenedora; 2) Cridar a l'acció i animar a les persones a formar part d'aquest nou camí.

Activitats: Idear una campanya de comunicació que inclogui des del disseny de material gràfic per informar del procés participatiu i de les seves accions, al recull fotogràfic de les sessions participatives realitzades, a la dinamització de les eleccions sense candidatura i a la difusió per xarxes socials i d'altres mecanismes de les diverses accions comunicatives. A més, de la ideació i creació d'una imatge gràfica pròpia pel Consell de Poble.

Calendari: Una fase transversal al llarg de tot el procés participatiu.

Quins mecanismes i eines participatives farem servir?

(tallers, dinàmiques, suport d'eines TIC en el procés, etc.)

El present projecte proposa utilitzar dinàmiques enfocades a l'apoderament i a la corresponsabilitat de les persones participants a les diverses fases del procés participatiu. Per aconseguir-ho, ens assegurarem que la informació és clara i les decisions / conclusions que es

Annex a la sol·licitud

Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana

vagin prenguent també quedin clares. Per fer-ho, necessitem eines de distribució de rols i tasques, i pròpies d'un lideratge de caràcter més horitzontal.

A més, el procés contempla l'obertura d'espais participatius deliberatius. Aquests espais comptaran amb mecanismes de facilitació de grups, treball de processos, educació popular i eines de facilitació i anàlisi sistèmic.

Algunes parts del procés, com les eleccions sense candidatura per la creació del Consell de Poble, pot ser que acabin essent a través d'una plataforma digital de votacions, com ho podria ser el Loomio o, el Decidim.

Es faran servir dos o més mecanismes i/o eines diferents?

Sí, per la part de les reunions de la CSA, del GCTP, del Cercle Central i del Cercle operatiu que es destinarà temps a facilitar eines pròpies a la facilitació de grups i a l'agilitat i eficiència de les reunions, així com en processos de presa de decisions, basat en una eina que es diu sociocràcia.

Pel que fa a les trobades participatives obertes a la població, els mecanismes i eines emprades són més obertes, amb arrels sistèmiques i amb dinàmiques i metodologies molt properes a l'educació popular i al treball de processos. L'educació popular aporta una part molt humana, propera i dinàmica alhora d'ocupar un espai i iniciar el diàleg. El treball de processos ens ofereix profunditat i eines per a la resolució i gestió dels conflictes.

A les votacions sense candidatura, per a l'elecció de les persones que formaran part del Cercle de Coordinació es valora que hi pugui haver la possibilitat de vot telemàtic i de vot presencial, tot i que cal revisar-ho un cop iniciï el procés i amb la capacitat real de la població a accedir a aquesta tipologia d'eines telemàtiques.

Quin és el calendari o cronograma del procés?

Fases i conceptes	A	M	J	J	A	S	O	hrs
Fase 1: Coordinació, Seguiment i Avaluació								10,5
Realitzar reunions periòdiques amb el GCTP	1,5		1,5			1,5		4,5
Preparar i realitzar reunions amb la CSA		3		3				6
Fase 2: Identificant reptes i generant propostes								20
Realització d'una trobada participativa per identificar els reptes principals al municipi	10							10
Realitzar una trobada cocreativa per identificar accions concretes a donar-hi resposta		10						10
Recull de la informació i retorn dels resultats		6						6
Fase 3: Creació i Dinamització del Consell de Poble								18
Dinamització del procés de creació d'un Consell de Poble al municipi			10					10
Acompanyament en la dinamització de les primeres trobades del Cercle Central				4		4		8
Fase 4: Acompanyament al Consell de Poble de Santa Pau								22
Acompanyament de les reunions per desplegar un possible projecte al municipi						5	5	10
Formació en governança policèntrica i descentralitzada a la població i a l'equip de govern				6		6		12
Fase 5: Comunicació per la transformació								13
Ideació de la campanya de comunicació	6							6
Disseny d'una imatge gràfica del Consell de Poble				6				6
Creació de material fotogràfic i gràfic per la campanya de comunicació		5		5				10
Acompanyament a la comunicació per xarxes socials i altres mitjans que es creguin adients	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	3
TOTAL	18	24,5	12	24,5	0	17	5,5	83,5

Originalitat o innovació en el procés participatiu (fórmules innovadores d'implicació de la ciutadania):

Quines accions innovadores volem fer servir? I per què són innovadores?

L'acció innovadora d'aquest procés participatiu és la de crear un Consell de Poble des d'una mirada territorial d'un municipi rural. És a dir, sovint els Consells de Poble, tot i que tenen una arrel molt comunitària i local, s'estan desenvolupant a les grans ciutats i tenim pocs exemples de Consells de Poble en municipis rurals. A més a més, Santa Pau té una idiosincràsia pròpia: la seva gran dispersió territorial i l'atotmització dels seus nuclis.

Presentar una estructura de participació vilatana amb unes característiques com aquestes resulta un gran repte i alhora, una gran oportunitat per aprendre d'una experiència pràctica, com podria arribar a ser una prova pilot d'un municipi rural i turístic, com Santa Pau, amb una governança més comunitària, descentralitzada i transparent.

Com alinearem el projecte als objectius de desenvolupament sostenible, ODS 5,10,16 o 17?

La proposta d'aquest projecte és incorporar una mirada interseccional en ell des del seu mateix disseny. Des d'aquí, tant en la configuració de la CSA, com del GCTP s'han tingut en compte criteris d'equitat arrelats a les singularitats de Santa Pau. Aquests criteris d'equitat, així com el mapatge d'actors i actores realitzat en el procés anterior per la coproducció del reglament ens han donat una base transparent i sòlida sobre la qual avançar i treballar perquè l'equitat, la diversitat i l'accessibilitat siguin els pilars del procés participatiu [ODS #5 i ODS #10]. A més, les desigualtats al món rural hi són, tant a dins dels mateixos pobles com quan aquests entren en relació amb «grans ciutats», el present procés participatiu és una aposta clara per l'apoderament dels municipis rurals cap a un canvi de paradigma que porti cap a un camí de reparació de les desigualtats i la transformació de les violències estructurals.

Aquest mateix procés participatiu, està liderat i plantejat per l'institució pública del poble, amb la clara voluntat de treballar per un govern més obert, transparent i participatiu. El mateix objectiu d'aquest projecte, el de crear el Consell de Poble és la millor justificació per l'acompliment de l'ODS #16. I finalment, l'ODS #17 també troba alineació amb un dels objectius principals del Consell de Poble: la col·laboració i relació entre els diversos sectors. Avançant cap a processos de reconciliació i cocreació, deixant enrere el patró «víctima – perpetrador» i situant-nos a un lloc més interessant des d'on estar i avançar.

Pla de comunicació vinculat al procés participatiu

Quines són les accions comunicatives previstes?

Les accions comunicatives s'han descrit a un punt anterior d'aquest document Annex.

Quin és el calendari de les accions comunicatives?

La fase de comunicació té un calendari propi que també podeu veure en el calendari adjunt.

Disseny del seguiment, retorn i avaluació

Com es farà el seguiment del procés?

El seguiment el farà la Comissió de Seguiment i Avaluació i el Grup de Coordinació Tècnica i Política, guiades i acompanyades per una consultoria externa. Ambdós grups ja havien iniciat a treballar l'any anterior amb el procés de coproducció del reglament de participació ciutadana. Aquest grup de persones tenen l'objectiu de trobar-se periòdicament per avaluar i donar seguiment de forma continuada, és a dir, a cada reunió s'avaluen les accions realitzades i el

Annex a la sol·licitud

Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana

seu impacte, a través de dinàmiques i de processos de diàleg profunds, i s'acorden les bases necessàries per les properes passes, d'aquesta manera, s'assegura un aprenentatge continuat i el procés participatiu és adaptatiu a les necessitats i reptes que vagin emergint al llarg del camí. En aquestes reunions s'avaluen les accions fetes, es fan aprenentatges i aquests s'apliquen en el disseny de la propera passa, essent un diàleg de reflexió sostingut en el temps.

Un cop creat el Cercle de Coordinació del Consell de Poble, la proposta inicial és la de donar eines suficients a les persones que integren aquest Cercle per tal que elles mateixes puguin fer la seva pròpia avaluació i seguiment de com avança el procés de consolidació del Consell.

És important mencionar que el projecte també contempla un recull de feedback de les participants de les trobades públiques obertes, una forma de genera més feedback de com avança el procés participatiu i el grau de satisfacció de la gent.

Amb quins indicadors avaluarem?

Indicadors quantitius:

- Nombre de participants de les trobades participatives.
- Nombre de persones que voten a les eleccions sense candidatura.
- Nombre de persones que accepten formar part del Cercle de Coordinació (o no).
- Nombre de Cercles Operatius creats i de persones participant a cada un d'ells.
- Nombre de reunions amb la CSA realitzades i nombre de participants en elles.
- Nombre de grups de persones que participen en el procés, grups/ característiques (joves, persones nouvingudes, sectors diversos, territoris dins del municipi diversos...) identificades a l'apartat «qui participa» del present annex.
- Nombre de visualitzacions i interaccions a les xarxes socials.

Indicadors qualitius:

- Les persones nouvingudes se senten més còmodes
- Els i les joves se senten més escoltades.
- Els diversos territoris es reconeixen com a part de Santa Pau (augmenta el sentiment d'identitat col·lectiva).
- Les vilatanes senten que confien més amb l'ajuntament.
- Les persones reconeixen la feina feta per les associacions del poble.
- Les persones senten que tenen una estratègia comuna com a poble i s'hi senten alineades / còmodes.

Quines accions de retorn del procés a la ciutadania estan previstes?

Com accions de retorn, el procés planteja 2 moments:

1. Amb relació a les propostes / projectes identificats. En aquest moment es preveu una comunicació per xarxes socials, pel whatsapp del poble i en format paper de les propostes / projectes identificats i que es tiraran endavant a través dels Cercles Operatius.
2. Amb relació a la consolidació del Consell de Poble. Abans de les eleccions sense candidatura, es presentarà la proposta de Consell de Poble, a la població en general i a les persones que es troben en els Cercles Operatius. A més, es preveu una altra acció de retorn comunicant les persones que han set escollides per formar part del Cercle de Coordinació del Consell de Poble de Santa Pau.

A més, en tot moment es pujarà de forma actualitzada la informació a la pàgina web del consistori.

Annex a la sol·licitud
Subvenció per al foment de les polítiques de participació ciutadana

Pressupost del projecte/procés

Quin és el pressupost del projecte?

Fase i Concepte	Preu	Hores	Persones	Subtotal
Fase 1: Coordinació, Seguiment i Avaluació				420,00
Realitzar reunions periòdiques amb el GCTP	40,00	4,5	1	180,00
Preparar i realitzar reunions amb la CSA	40,00	6,0	1	240,00
Fase 2: Identificant reptes i generant propostes				1.040,00
Realització d'una trobada participativa per identificar els reptes principals al municipi	40,00	5,0	2	400,00
Realitzar una trobada cocreativa per identificar possibles accions concretes	40,00	5,0	2	400,00
Recull de la informació i retorn dels resultats	40,00	6,0	1	240,00
Fase 3: Creació i Dinamització d'un Consell de Poble al municipi				740,00
Dinamització del procés de creació d'un Consell de Poble al municipi	40,00	10,0	1	400,00
Acompanyament en la dinamització de les primeres trobades del Cercle Central	40,00	8,0	1	320,00
Material per la formació	20,00			20,00
Fase 4: Fase 4: Acompanyament al Consell de Poble de Santa Pau del Consell de Poble				920,00
Acompanyament de les reunions dels cercles axials per desplegar un projecte al poble	40,00	10,0	1	400,00
Formació en governança policèntrica i descentralitzada a la població i a l'equip de govern	40,00	6,0	2	480,00
Material per la formació	40,00			40,00
Fase 5: Comunicació per la transformació				1.000,00
Ideació de la campanya de comunicació	40,00	6,0	1	240,00
Disseny d'una imatge gràfica del Consell de Poble	40,00	6,0	1	240,00
Creació de material fotogràfic i gràfic per la campanya de comunicació	40,00	10,0	1	400,00
Acompanyament a la comunicació per xarxes socials i altres mitjans que es creguin adients	40,00	3,0	1	120,00
TOTAL sense IVA				4.120,00
IVA (21%)				865,20
TOTAL amb IVA inclosa				4.985,20